

ТРУДОВЕ ПРАВО

УДК 349.2: 331.2 (477)

DOI <https://doi.org/10.32782/39221391>

Малюга Л. Ю.,

<https://orcid.org/0000-0002-0523-221X>

доктор юридичних наук, доцент,

доцент кафедри трудового права та права соціального забезпечення

Навчально-наукового інституту права

Київського національного університету імені Тараса Шевченка

МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ СТАНДАРТИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ЖІНОК

INTERNATIONAL LAW STANDARDS OF WOMEN'S SOCIAL PROTECTION

Статтю присвячено науковому аналізу міжнародно-правових стандартів соціального захисту жінок. Визначено особливості регулювання права жінок на соціальний захист на міжнародно-правовому рівні, охарактеризовано основні міжнародно-правові акти у цій сфері. Встановлено, що програми соціального захисту сприяють розширенню можливостей жінок у соціальній сфері, підвищенню їх економічної незалежності та здатності приймати рішення. В результаті цього, знижується вразливість жінок перед ризиками зазнати насильство, наругу, експлуатацію та бідність, а тому жінки можуть ефективно брати участь в соціальному житті й в сприяти сталому розвитку суспільства.

Проаналізовані стандарти недопущення дискримінації жінок у різних сферах їх життя та у системі соціального захисту, стандарт охорони репродуктивного здоров'я жінок та обов'язковості сприяння реалізації жінками їх права на репродуктивне здоров'я, стандарт заборони обмеження можливостей жінок і переваг гендерної рівності жінок у сфері праці та зайнятості, стандарт заборони обмеження права жінок отримувати освіту різних рівнів, стандарт забезпечення життя кожної жінки у здоровому та безпечному середовищі та забезпечення участі жінок в прийнятті політичних і суспільних рішень.

Встановлено, що найбільш важливу роль у формуванні міжнародно-правового режиму захисту прав жінок відіграють саме міжнародні організації, а зокрема – ООН, яка відіграє провідну роль у заохоченні та захисті прав жінок у всьому світі за допомогою різних ініціатив і програм, спрямованих на розширення можливостей жінок та усунення корінних причин дискримінації за ознакою статі, таких як бідність і нерівний доступ до освіти, робочого місця, кар'єри та політичного представництва.

Ключові слова: міжнародно-правові стандарти, соціальні стандарти, соціальний захист, жінка, правові механізми, міжнародно-правовий соціальний захист жінок, репродуктивні права жінок, гендерна рівність жінок у сфері праці.

The article is devoted to the scientific analysis of international law standards of women's social protection. The particularities of regulating women's right to social protection at the international level are determined, and the relevant fundamental international legal acts are characterized. It is established that social protection programs facilitate expanding the options for women in the social sphere and increasing their economic independence and ability to make decisions. It results in reducing female vulnerability to the risks of violence, abuse, exploitation and poverty, so women can effectively participate in social life and contribute to the sustainable development of society.

The author analyzes standards for preventing discrimination against women in various life areas, incl. the social protection system, the standard for protecting women's reproductive health and the obligation to promote women's enforcement of their right to reproductive health, the standard for prohibiting the limitation of women's opportunities and the benefits of female gender equality in the field of labor and employment, the standard of prohibiting the restriction of women's right to receive education of various levels, and the standard of ensuring the life of every woman in a healthy and safe environment and the participation of women in making political and social decisions.

It is established that the most important role in the formation of the international regime for the protection of women's rights is played by international organizations, first of all by the UN, which a key actor in the promotion and protection

of women's rights around the world through various initiatives and programs aimed at expanding the opportunities of women and addressing the root causes of gender-based discrimination, such as poverty and unequal access to education, the workplace, career, and political representation.

Key words: *international law standards, social standards, social protection, woman, legal mechanisms, international social protection of women, reproductive rights of women, gender equality of women in employment.*

Актуальність порушеної проблематики та поглиблена увага до неї обумовлюються суттєвим порушеннями прав жінок, включаючи недотримання міжнародно-правового принципу рівності чоловіків та жінок, недостатній захист жінок від насильства, міжнародну торгівлю жінками, нерівність між жінками та чоловіками у сфері праці та інші. Жінки – це невід’ємна частина людства, а тому вони володіють, рівнозначно з чоловіками, правами людини, серед яких і право на соціальний захист. Станом на 2021 рік чисельність жінок у світі оцінюється в 3,905 млрд осіб, що становить 49,58% світового населення (співвідношення статей становить 101,68 чоловіків на 100 жінок) [1], а отже ігнорування соціальних прав та потреби соціального захисту жінок – це ігнорування соціальних прав і потреб соціального захисту половини людства.

Право на соціальний захист – це право будь-якої людини, незалежно від її статі, а тому жінки без будь-яких сумнівів мають право користуватися тим же рівнем соціального захисту, що і чоловіки. Програми соціального захисту сучасної держави повинні сприяти забезпеченню поваги та захисту прав людини щодо жінок. Визнання за жінками права на соціальний захист (на рівні з чоловіками) є цивілізаційною цінністю сучасного суспільства, адже протягом всієї історії людства права і рівність жінок переважно були обмежені у багатьох суспільствах, включаючи Вавилон, Стародавню Грецію і Рим. Ситуація з рівністю і правами жінок у цих стародавніх суспільствах була далекою від сучасних стандартів, і лише завдяки століттям активної діяльності захисників прав жінок і соціальному прогресу жінки домоглися більшої рівності і визнання, зокрема, і в питаннях соціального захисту.

Ступінь наукової розробки проблеми. Вагомий внесок у формування уявлення про засади соціального захисту жінок, аналіз соціальних стандартів, виявлення особливостей функціонування системи міжнародно-правового соціального захисту зробили такі провід-

ні науковці, як В. М. Андріїв, Н. Б. Болотіна, О. Л. Кучма, С. І. Запара, М. І. Іншин, В. Л. Костюк, С. С. Лукаш, Н. Л. Полішко, Л. М. Сіньова, О. В. Тищенко, Н. М. Хуторян, Г. І. Чанишева, М. М. Шумило, О. М. Ярошенко та інші. Незважаючи на наявність ґрунтовних досліджень, питанням міжнародно-правових стандартів приділено замало праці, що свідчать про необхідність подальшого сучасного його вивчення та пошуку шляхів їх реалізації в Україні.

Виклад основного матеріалу. На сьогодні соціальний захист жінок розвивається у контексті концепту гендерної рівності, який передбачає, що у сучасному суспільстві не допускається дискримінація людини (зокрема, в соціальній сфері) за ознакою статі, що являє собою особливий виклик для міжнародно-правового соціального захисту, оскільки жінки часто стикаються з нерівним поводженням, з обмеженими можливостями у різних аспектах життя, включаючи доступ до освіти, зайнятості, охорони здоров'я та політичного представництва. Водночас програми соціального захисту сприяють розширенню можливостей жінок у соціальній сфері, підвищенню їх економічної незалежності та здатності приймати рішення. В результаті цього, знижується вразливість жінок перед ризиками зазнати насильство, наругу, експлуатацію та бідність, а тому жінки можуть ефективно брати участь в соціальному житті і сприяти сталому розвитку суспільства.

Слід акцентувати увагу, що міжнародно-правовий соціальний захист жінок створює сприятливі умови для того, щоб жінки мали змогу повноцінно реалізувати (відмовитись від реалізації) свої репродуктивні права. У сучасному суспільстві жінки повинні мати право на доступ до безпечних та ефективних послуг з репродуктивного здоров'я, включаючи планування сім'ї, охорону материнства та доступ до безпечного абортів (звичайно, якщо аборти не заборонені законодавством конкретної держави). Важливість даної групи прав обумовлена тим, що жінки у разі відсутності соціального

захисту можуть стикатися з наступними проблемами, пов'язаними з репродуктивними правами жінок: а) стигматизація і дискримінація жінок (з боку своєї сім'ї, суспільства, а також з боку медичних працівників), об'єктивовані неадекватною оцінкою бажання жінки реалізувати право на материнство (як в контексті факту бажання народити дитину, так і в сенсі народити певну кількість дітей) або ж зробити аборт; б) наявність бар'єрів, що обмежують належний доступ до охорони здоров'я, а саме фактична недоступність відповідних послуг (зокрема, відсутність кваліфікованих медичних працівників в населеному пункті і в окрузі), матеріальна недоступність (надзвичайно висока вартість доступу) послуг в сфері репродуктивного здоров'я, а так само – наявність культурних і правових правил, які обмежують репродуктивні права жінки (наприклад, заборона абортів); в) ризики для здоров'я та життя жінки, які можуть обумовлюватись тим фактом, що жінки, позбавлені доступу до безпечних і законних послуг в сфері репродуктивного здоров'я можуть піддаватися підвищеному ризику небажаної вагітності і небезпечного абортів, що може привести до серйозних наслідків для її здоров'я, включаючи смерть. Отже, важливо підкреслити, що для сучасного суспільства важливо забезпечити, щоб жінки були спроможними вільно здійснювати свої репродуктивні права і отримувати доступ до комплексної допомоги в сфері репродуктивного здоров'я, не стикаючись зі стигматизацією, дискримінацією та ін. перешкодами в частині здійснення прав в цій сфері. Це є об'єктивно необхідним для заохочення гендерної рівності та забезпечення стабільного розвитку суспільства;

Міжнародно-правові стандарти соціального захисту жінок створюють сприятливі умови для вирівнювання можливостей жінки у соціальному житті, коли наявні ризики обмеження такого життя в результаті виконання обов'язків по догляду (піклуванню). Жінки часто несуть більшість обов'язків по догляду (піклуванню), включаючи догляд за дітьми та людьми похилого віку або непрацездатними членами сім'ї. Важливість цієї проблеми обумовлена тим, що у результаті виконання

таких обов'язків жінки, позбавлені соціального захисту, піддаються ризикам: а) стати фінансово незахищеною (через те, що жінка може втратити роботу, не знайти нову роботу, що ускладнить їм утримання себе та своїх сімей); б) бути неспроможною реалізувати право на кар'єрний ріст (таким жінкам може бути важко просуватися по кар'єрних сходах або ж використовувати можливості професійного розвитку, що обмежує їх потенціал збільшення заробітку і гарантії зайнятості); в) зниження рівня психічного здоров'я (відчуття підвищеного стресу і емоційного вигорання, що може мати негативний вплив на їх психічне та емоційне благополуччя); г) соціальної ізоляції (особливо, якщо жінкам доводиться нести одноосібну відповідальність за догляд за дітьми та ін. членами сім'ї). Цілком законно, що вказані соціальні ризики можуть обмежити можливості жінок повноцінно реалізувати себе в суспільстві, що може мати довгострокові наслідки як для жінок, так і для суспільства в цілому, призводячи до зниження соціального та економічного зростання і стабільності. Саме тому, в сучасних соціальних державах повинні розроблятися та реалізовуватися програми соціального захисту, здатні забезпечити підтримку жінок у виконанні вказаних обов'язків, включаючи фінансову допомогу, гнучкий графік роботи та доступ до фінансово доступного догляду за дітьми або членами сім'ї, що потребують догляду, піклування.

Аналізуючи міжнародно-правові договори універсального та регіонального рівня (наприклад, у Загальній декларації прав людини, в конвенціях МОП, Конвенції ООН про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок, Стамбульській конвенції, Конвенції Белем ду Пара та ін.), а також рекомендаційні акти (як урядових, так і неурядових організацій), потрібно підкреслити, що вони на даний час містять фундаментальні стандарти, які вважаються необхідними для забезпечення повноцінного соціального захисту жінок. До таких міжнародно-правових стандартів необхідно віднести наступні:

1. *Стандарт недопущення дискримінації жінок у різних сферах їх життя, що позначаються на рівні їх соціальної безпеки, а також*

дискримінації жінок в системі соціального захисту. Цим міжнародно-правовим стандартом від держав вимагається створювати нормативні, інституційні, інформаційні (зокрема, просвіта з приводу неприпустимості гендерних стереотипів) та ін. умови, за яких буде забезпечене рівне поводження з жінками та чоловіками й унеможливлуватиметься дискримінація жінок за ознакою статі. Таким чином, цей стандарт вимагає, щоб жінки отримували ті ж самі можливості, права та привілеї, що й чоловіки, у всіх сферах життя, включаючи освіту, зайнятість та охорону здоров'я, і не зазнавали жодної форми упередженого чи нерівного поводження лише через свою стать. Гарантуючи рівне ставлення, цей стандарт сприяє соціальній справедливості та допомагає гарантувати, що жінки не будуть позбавлені важливих можливостей та пільг через дискримінацію за ознакою статі. Це також стосується і можливості реалізації жінками їх права на соціальне забезпечення, оскільки зазначений міжнародно-правовий стандарт зобов'язує держави створювати комплексні умови, за яких жінки матимуть вільний доступ до пенсій, медичного страхування, а також особливих пільг жінок, які обумовлені їх соціальною роллю (наприклад, роллю матері, особи, котра має особливі сімейні зобов'язання тощо).

2. *Стандарт охорони репродуктивного здоров'я жінок та обов'язковості сприяння реалізації жінками їх права на репродуктивне здоров'я.* Цим стандартом визнається соціально-правова важливість захисту та зміцнення репродуктивного здоров'я кожної жінки. Метою цього стандарту є забезпечення того, щоб жінки могли приймати обґрунтовані рішення щодо свого репродуктивного здоров'я та надавати їм необхідні ресурси і допомогу для підтримки їх репродуктивного здоров'я та добробуту. Відтак, держави повинні: 1) вживати усіх необхідних заходів для забезпечення того, щоб жінки мали доступ до комплексних та безпечних послуг з репродуктивного здоров'я, включаючи допологову та післяпологову допомогу, а також достовірну, доступну та вичерпну інформацію з питань репродуктивного здоров'я; 2) запобігати будь-яким формам дискримінації, примусу чи насильства, які можуть перешкоджати здійсненню права жінки

на репродуктивне здоров'я (зокрема, намагатись узгодити історико-культурні особливості буття суспільства, в яких сформувалась нетолерантність до будь-яких абортів, з потребою жінок здійснювати аборти, принаймні за клінічними показами).

3. *Стандарт заборони обмеження можливостей жінок і переваг гендерної рівності жінок у сфері праці та зайнятості.* Суть цього стандарту полягає в забезпеченні того, щоб жінки не піддавалися обмеженням, які завадили б їм користуватися рівними можливостями і пільгами в сфері праці та зайнятості. Цей стандарт спрямований на захист прав жінок на робочому місці, забезпечення того, щоб вони мали рівний доступ до працевлаштування та щоб вони не зазнавали дискримінації за ознакою статі. Зазначеним міжнародно-правовим стандартом держави повинні керуватися у формуванні національного режиму праці та зайнятості, забезпечуючи, щоб: 1) процес найму персоналу не мав дискримінаційних характеристик щодо жінок; 2) оплата жінкам за роботу була рівною оплаті за аналогічну роботу чоловікам; 3) жінкам надавалися ті ж можливості для кар'єрного росту, що і чоловікам; 4) для жінок, які працюють в певні години або в певних галузях промисловості, не передбачались будь-які несправедливі обмеження в можливостях отримувати соціальні та ін. блага у сфері праці та зайнятості; 5) жінки могли повною мірою реалізувати своє право на материнство, а також на виконання соціальної функції особи з особливими сімейними потребами.

4. *Стандарт заборони обмеження права жінок отримувати (взагалі та якісну, зокрема) освіту різних рівнів, включно з недопустимістю бар'єрів в отриманні освітніх послуг, які підвищують конкурентоспроможність жінок на ринку праці.* Суть цього міжнародно-правового стандарту соціального захисту жінок полягає в забезпеченні того, щоб жінки мали рівний доступ до освіти без будь-якої дискримінації або бар'єрів за ознакою їх статі. Це означає, що жінки повинні мати можливість здобувати освіту на всіх рівнях без будь-яких обмежень і що якість освіти, яку вони отримують, повинна бути високою, щоб підвищити їх конкурентоспроможність на ринку праці. Стандарт забороняє будь-які

обмеження права жінок на освіту та гарантує, що жінки мають ті самі можливості, що і чоловіки, для отримання знань, навичок та кваліфікації. Отже, цей стандарт застосовується державами в різних аспектах нормотворчої діяльності, формування освітньої політики держави, наприклад, при оцінці доступності наявних освітніх послуг для жінок, рівності можливостей жінок в отриманні освіти і якості освіти, що надається жінкам.

5. *Стандарт забезпечення життя кожної жінки у здоровому та безпечному середовищі та безумовного недопущення гендерного та ін. насильства відносно жінки, незалежно від її віку, матеріального становища, раси та ін. статусних ознак.* Цим міжнародно-правовим стандартом соціального захисту жінок забороняє насильство над жінками та має на меті створити у всіх державах безпечні та здорові умови життя для кожної жінки, незалежно від її віку, фінансового стану, раси та інших характеристик спеціального та особливого статусу жінки. Саме тому цим стандартом від держав вимагається: 1) вживати конкретних заходів щодо запобігання насильству над жінками, включаючи домашнє насильство, сексуальне насильство та ін. форми гендерного насильства і наруги над жінками (дівчатами); 2) надавали жінкам (дівчатам) доступ до служб підтримки, які надають: а) кваліфіковану правничу, медичну та психологічну допомогу жертвам гендерного насильства; б) притулок, коли жінка (дівчинка) проживає в умовах сімейного насильства та в ін. подібних ситуаціях; 3) не допускати порушення принципу невідворотності юридичної відповідальності відносно осіб, які вчинили різні форми актів гендерного насильства відносно жінок (забезпечувати ефективно розслідування таких актів насильства щодо жінок, переслідувати порушників у судовому порядку, а також притягувати винних до відповідальності за їхні дії). Крізь призму змісту цього міжнародно-правового стандарту держави повинні постійно працювати над вирішенням питань стосовно: 1) пошуку можливостей запобігання домашньому насильству щодо жінок; 2) покращення доступу жінок до служб підтримки, коли вони стають жертвами насильства; 3) посилення ефективності судових і правоохоронних орга-

нів в діяльності щодо запобігання та протидії гендерному насильству в державі.

6. *Стандарт забезпечення участі жінок в прийнятті політичних і суспільних рішень загалом, а особливо тих, які стосуються прав, свобод і законних інтересів жінок.* Зазначений міжнародно-правовий стандарт соціального захисту жінок стосується забезпечення того, щоб жінки мали рівні можливості та представництво у процесах прийняття політичних і громадських рішень. Це означає, що жінки не повинні бути виключені або маргіналізовані у контексті участі в цих процесах, і що їхні голоси та позиції повинні бути враховані суб'єктами владних повноважень. Тобто, цей стандарт має на меті забезпечити існування таких умов функціонування суспільства та держави (системи органів місцевого самоврядування), щоб рішення, прийняті на суспільному, політичному (муніципальному) рівнях, були всеосяжними та враховували права, свободи та законні інтереси жінок. Це включає, наприклад, забезпечення рівного представництва жінок на політичних посадах, в органах місцевого самоврядування, надання жінкам рівних можливостей брати участь у політичному процесі та забезпечення того, щоб законодавство та політика держави, що стосуються жінок, базувалися на об'єктивних і актуальних потребах жінок в соціальній та інших сферах їх буття.

Основними учасниками міжнародно-правового соціального захисту жінок є держави та міжнародні урядові організації, а також суб'єкти громадянського суспільства, такі як міжнародні неурядові організації. Однак найбільш важливу роль у формуванні міжнародно-правового режиму захисту прав жінок відіграють саме міжнародні організації, а зокрема – *ООН*, яка відіграє провідну роль у заохоченні та захисті прав жінок у всьому світі за допомогою різних ініціатив і програм, спрямованих на розширення можливостей жінок й усунення корінних причин дискримінації за ознакою статі, таких як бідність та нерівний доступ до освіти, робочого місця, кар'єри та політичного представництва. Це призвело до реалізації глобальної політики і програм, спрямованих на забезпечення більшої економічної та соціальної безпеки жінок, таких як закріплення

на законодавчому рівні практично всіх держав світу права жінок на оплачувану відпустку по догляду за дитиною та на доступний догляд за дітьми, а також покращення доступу жінок по всьому світу до системи охорони здоров'я та основних соціальних послуг. Також ООН сприяла значному розвитку міжнародно-правового режиму соціального захисту жінок, реалізуючи свої нормотворчі та установчі повноваження. Зокрема, ООН прийняла Конвенцію ООН про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок і Пекінську декларацію та платформу дій, а також створила відповідні спеціалізовані установи, а саме:

1. *Комітет з ліквідації дискримінації щодо жінок* (КЛДЖ), який є ключовим учасником міжнародно-правового режиму соціального захисту жінок. Цей Комітет був заснований ООН в 1979 році для здійснення моніторингу виконання державами норм Конвенції ООН про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок [2], і на сьогоднішній день складається з 23 незалежних експертів з прав жінок з усього світу. У світлі функціонування КЛДЖ держави, котрі ратифікували Конвенцію, зобов'язані: а) ліквідувати всі форми дискримінації відносно жінок; б) сприяти всебічному розвитку жінок та поліпшенню їх соціального, економічного та культурного становища, зокрема, за рахунок поліпшення функціонування системи соціального захисту відносно жінок; в) дозволити Комітету вільно аналізувати їх зусилля щодо реалізації норм Конвенції. Зазначене досягається за допомогою подачі регулярних доповідей держав-учасниць, які розглядаються Комітетом в ході його відкритих сесій, в результаті чого публікуються заключні зауваження. Крім того, Факультативний протокол до Конвенції від 15 жовтня 1999 року [3] також наділяє КЛДЖ мандатом отримувати повідомлення від окремих осіб (або ж груп осіб), які заявляють про порушення прав, що захищаються Конвенцією, й ініціювати на цій підставі відповідні розслідування ситуацій серйозних або систематичних порушень прав жінок в конкретній державі (державих). Хоча вказані процедури на сьогоднішній день доступні лише в тому випадку, коли відповідна держава прийняла їх, важливо відзначити, що Комітет вже зіграв значну роль в заохоченні прав жінок у всьому

світі, включаючи розвиток жіночих прав в Ботсвані, Китаї, Коста-Ріці, Танзанії та Японії, а також у ряді ін. держав. Завдяки наполегливим зусиллям КЛДЖ можна спостерігати численні досягнення у сфері прав жінок по всьому світу, включаючи прийняття законів у ряді держав, що сприяють гендерній рівності, криміналізації насильства щодо жінок тощо [4].

2. *Комісія ООН зі становища жінок* (КСЖ), яка була створена у 1946 році [5] як підкомісія при Комісії з прав людини, а з 1996 року [6] є функціональною комісією ЕКОСОП, що є найважливішим міжурядовим органом, який займається виключно просуванням гендерної рівності та розширенням прав і можливостей жінок. Під час щорічної двотижневої сесії Комісії відбувається оцінювання прогресу та викликів у реалізації Пекінської декларації та платформи дій 1995 року [7], що є ключовим документом в системі міжнародно-правового соціального захисту жінок крізь призму глобальної політики гендерної рівності. Крім того, на щорічних сесіях КСЖ обговорюються нові проблеми, які впливають на гендерну рівність та розширення можливостей жінок, за результатами чого держави домовляються про подальші дії щодо прискорення прогресу та зміцнення прав жінок у політичній, економічній та соціальній сферах. Результати і рекомендації кожної сесії потім доводяться до відома ЕКОСОС для прийняття подальших заходів. Важливо також звернути увагу на те, що КСЖ приймає багаторічні програми роботи для оцінки прогресу і формулювання подальших рекомендацій щодо прискорення здійснення платформи дій. Ці рекомендації приймають форму узгоджених висновків з пріоритетної теми, підготовлених шляхом переговорів. Комісія також вносить свій внесок у здійснення Порядку денного в галузі сталого розвитку на період до 2030 року, з тим щоб прискорити досягнення гендерної рівності і розширення прав і можливостей жінок, включно із можливостями жінок, які є реальними в результаті належного здійснення державами заходів соціального захисту жінок.

Загалом, слід відзначити, що питанню забезпечення соціальної безпеки жінок ООН приділяє найбільшу увагу, не обмежуючись в цьому процесі лише вказаними органами.

Так, в ООН у якості допоміжного органу Генеральної Асамблеї ООН також створено «ООН-жінки» (з 1976 до 2010 роки[8] значну частину функції цієї організації виконував підрозділ ООН – Жіночий Фонд ООН – ЮНІФЕМ[9]), що є ключовим гравцем у глобальних зусиллях, спрямованих на досягнення гендерної рівності й розширення можливостей жінок (дівчат) у всьому світі (у світлі нової етики цей підрозділ також займається захистом представників *LGBTIQ+*). Організація «ООН-Жінки» зосереджує свої зусилля на 4 стратегічних пріоритетах: 1) сприяння рівноправній участі жінок в системах управління; 2) забезпечення доступу жінок до гарантованих доходів, гідної роботи та економічної автономії; 3) боротьба з насильством щодо жінок (дівчат); 4) заохочення внеску жінок у забезпечення сталого миру і життєстійкості [10].

Додатково слід наголосити, що в системі ООН також створено та діють органи (спеціалізовані установи), міжнародно-правовий соціальний захист жінок для яких є опосеред-

кованим предметом відання, зокрема, МОП, Дитячий фонд ООН (ЮНІСЕФ), Управління Верховного комісара з прав людини.

Висновки. Таким чином, можна зробити висновок, що міжнародно-правовий соціальний захист жінок відноситься до правових заходів і механізмів, запроваджених міжнародними організаціями, установами та договорами для забезпечення того, щоб жінки мали доступ до належного соціального захисту та гарантування їх основних прав (на життя, здоров'я, освіту, роботу, сімейне життя та свободу від насильства та дискримінація), законних інтересів у соціальній сфері. Відповідний тип захисту передбачає існування відповідного міжнародно-правового режиму, який охоплює розробку та впровадження міжнародних правових стандартів, політики і програм, спрямованих на забезпечення соціальної безпеки, рівності та добробуту жінок. Крім того, вказаний правовий режим передбачає заохочення рівних можливостей та боротьбу з усіма формами гендерного насильства та дискримінації щодо жінок.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Gender ratio in the World, 26.08.2021. URL: <https://statisticstimes.com/demographics/world-sex-ratio.php>
2. Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women adopted and opened for signature, ratification and accession by General Assembly resolution № 34/180 of 18.12.1979. URL: [ohchr.org/sites/default/files/Documents/ProfessionalInterest/cedaw.pdf](https://www.ohchr.org/sites/default/files/Documents/ProfessionalInterest/cedaw.pdf)
3. Optional Protocol to the Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women: Resolution adopted by the General Assembly № A/RES/54/4 of 15.10.1999. URL: https://www.ohchr.org/sites/default/files/2021-08/OP_CEDAW_en.pdf
4. Introduction to the Committee: Committee on the Elimination of Discrimination against Women. URL: <https://www.ohchr.org/en/treaty-bodies/cedaw/introduction-committee>
5. Commission on the Status of Women: ECOSOC resolution № 11(II) of 21.06.1946. URL: <https://documents-dds-ny.un.org/doc/RESOLUTION/GEN/NR0/043/10/IMG/NR004310.pdf>
6. Follow-up to the International Conference on Population and Development: ECOSOC resolution № 1996/6 of 17.07.1996. URL: <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N97/775/21/IMG/N9777521.pdf>
7. Beijing Declaration and Platform for Action, 04–15.09.1995. URL: https://archive.unescwa.org/sites/www.unescwa.org/files/u1281/bdpfa_e.pdf
8. Voluntary Fund for the United Nations Decade for Women: General Assembly resolution № A/RES/31/133 of 16.12.1976. URL: <https://documents-dds-ny.un.org/doc/RESOLUTION/GEN/NR0/303/16/IMG/NR030316.pdf>; System-wide coherence: General Assembly resolution № A/RES/64/289 of 21.07.2010. URL: <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N09/479/17/PDF/N0947917.pdf>
9. UNIFEM is now UN Women. URL: http://www.unifem.org/news_events/story_detaild463.html
10. About UN Women. URL: <https://eca.unwomen.org/en/about-us/about-un-women-3>